

Bijlage 2: bevragingen in functie van omgevingsanalyse

In functie van een nieuw meerjarenplan deden we een bevraging bij onze voornaamste partners rond hun verwachtingen van het PIC voor de toekomst. Daarnaast vroegen we hen ook welke tendensen zij de komende tien jaar verwachten wat betreft etnisch-culturele minderheden.

Hieronder vatten we de belangrijkste bevindingen uit dit onderzoek samen.

Onthaalbureau West-Vlaanderen

Gesprek met de vestigingsverantwoordelijken van het Onthaalbureau.

Waar liggen op dit moment noden die we vanuit de minderhedenwerking kunnen opnemen?

- **Verenigingsleven:**
  - jeugdbewegingen! Er bestaan wel categoriale initiatieven, maar er is nood aan toeleiding naar het reguliere verenigingsleven. Interculturaliseren van reguliere verenigingen.
  - Andere: sensibiliseren en interculturaliseren, groepen klaarmaken om allochtone mensen te ontvangen.
- In de centrumsteden worden veel initiatieven genomen naar de doelgroep etnisch minderheden toe. Wat met de **kleinere gemeenten**? Kan ook meer t.a.v. hen worden ontplooid? Vraag naar ontwikkelen criteria.
- **Voor- en nazorg van de inburgeraars!** Mensen staan al te vaak ontredderd op de stoep van een onthaalbureau en worden gedurende het primaire traject goed opgevolgd. Daarna verdwijnen ze weer, terwijl wel nog een zekere vorm van nazorg nodig is. In een primair traject wordt gewerkt aan zelfredzaamheid, maar deze zelfredzaamheid kan nog zeer beperkt zijn nadat het traject is afgewerkt. **Zelforganisaties** kunnen hier een essentiële rol spelen, op voorwaarde dat ze beter worden uitgebouwd en meer ondersteund!
- Sterkere **vertegenwoordiging op Vlaams niveau**. West-Vlaanderen wordt altijd meewarig bekeken. In andere provincies is men de overtuiging toegedaan dat wij hier geen 'oude' allochtonen hebben, dat we enkel werken met nieuwkomers, terwijl toch zeer goede initiatieven worden ontplooid.
- **Russische sprekende gemeenschap** blijft een onbekende voor de trajectbegeleiders. Vorming organiseren is wenselijk.
- **Spanningsveld tussen dienst- en hulpverlening** uitklaren i.f.v. voor- en nazorg en doorverwijzing. De werking van de CAW dient beter bekend te zijn bij de trajectbegeleiders én ook omgekeerd.
- **Diensten geestelijke gezondheidszorg** verder interculturaliseren want momenteel bestaat nog een zeer hoge drempel voor onze cliënten om gebruik te maken van deze vorm van hulpverlening.
- **Gemengde huwelijken** – is een reëel, maar verdoken probleem. Thaise/Filippijnse vrouwen mogen vaak niet naar de cursus maatschappelijke oriëntatie komen. Hoe kunnen deze vrouwen bereikt worden en uit hun isolement worden gehaald? In de toekomst zullen er meer nieuwkomers zijn die met een Belg gehuwd zijn.
- **Kinderopvang:** voor allochtone vrouwen bestaat nog een heel hoge drempel om hier gebruik van te maken. Daarnaast zijn veel voorzieningen nog weinig voorbereid op het ontvangen van allochtone ouders en kinderen. Er zou moeten gewerkt worden zowel naar vrouwen als naar de voorzieningen toe.
- **Huisvesting en tewerkstelling.**
- **Voor- en nazorg** ook voor minderjarige nieuwkomers.
- **Meer mensen van diverse nationaliteiten of nieuwe Belgen aantrekken** binnen de organisatie (ook aan de top).

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

Kansen:

- Toegankelijkheid van het verenigingsleven – ook uitbreiden naar het jeugdwerk!
- Niet enkel concentreren op centrumsteden, zorgen voor een regionale uitstraling van de werking.
- Zelforganisaties ondersteunen en versterken. Secundair traject mee vorm geven.
- Sterkere vertegenwoordiging op Vlaams niveau.
- Interculturaliseren diensten geestelijke gezondheidszorg en kinderopvang. Drempels wegwerken bij de allochtonen zelf.
- Huisvesting en tewerkstelling.

Bedreigingen:

- Huisvesting en tewerkstelling: niches zoeken waar wij nog complementair kunnen werken aan de bestaande dienstverlening. Geen parallelle circuits opstarten en duurzame samenwerkingsverbanden uitbouwen.
- Zelforganisaties versterken – rol van de federaties en de integratiediensten uitklaren en afstemmen.
- Werken in kleine gemeentes: is geen evidentie. Er dient op basis van objectieve criteria bepaald te worden wat we waar kunnen opnemen en wat niet. West-Vlaanderen telt tenslotte 64 steden/gemeenten.

Integratiediensten en diversiteitsdienst in West-Vlaanderen

Kortrijk

- **Beeldvorming:** volgens de integratieambtenaar is beeldvorming op dit moment niet prioritair.
- **Knelpunten en conflicten:** er is een tendens tot groeiende polarisering tussen allochtonen en autochtonen, meer specifiek t.a.v. de moslimgemeenschap wordt een scherp debat gevoerd. Hier dient een correctie in beeldvorming te gebeuren: meer begrip en kennis ontwikkelen.
- **Sensibilisatie:** focussen op wat mensen bindt, niet op de verschillen!
- **Verenigingen interculturaliseren:**
  - Veel verenigingen staan echt wel open voor allochtone mensen, maar verwachten wel dat de ID deze allochtone mannen en vrouwen effectief gaat toeleiden.
  - Naar jongeren toe moet nog veel werk verzet worden: vzw PIC zou een vormingsaanbod kunnen ontwikkelen (cf. vrouwenkaravaan) waarmee we naar de jeugdbewegingen kunnen stappen – samenwerken met de provinciale en nationale koepels van de jeugdbewegingen.
  - Ouders betrekken als we werken aan de jeugdbewegingen zodat bij hen ook de drempels weggenomen worden om hun kinderen en jongeren deel te laten hebben aan het jeugdverenigingsleven.
  - Vzw PIC zou een aanbod kunnen ontwikkelen om in alle soorten verenigingen (jeugd, cultuur, sport) te brengen rond het omgaan met etnische diversiteit in de vereniging.
- **Inburgering:** in kaart brengen welk aanbod aan Nederlandse lessen er in het Kortrijkse is. Inburgering is zeer belangrijk geworden in de voorbije jaren!
- **Participatie aan het beleid:**
  - Hierin zit geen tendens of evolutie
  - Wel zeer bruikbaar: model voor adviesraden (eventueel in samenwerking met Samenlevingsopbouw en andere partners)
- **Vorming:** niet onmiddellijk een dringende behoefte, want het aanbod is zéér groot. Wat vzw PIC nu doet, m.n. het vormingsaanbod groeperen en zelf een kalender aanmaken zodat lange termijnplanning mogelijk is, wordt als zeer zinvol bevonden.
- **Project Weg-Wijs:** verbreden naar tewerkstelling en huisvesting!
- **Welzijn:**
  - Ouderen zeker verder opnemen.
  - Ondersteuning van het netwerk vreemdelingen door het PIC
  - De sector gezondheidszorg is nog een sector waar te weinig mee samen gewerkt wordt. Het is belangrijk ook met deze sector samenwerkingsverbanden uit te bouwen.
- **Vrijwilligers:** ook de ID werkt met veel vrijwilligers. Waarom niet samenwerken in de opzet van de vormingsmomenten en dan kunnen vrijwilligers vanuit de dienst Welzijn van de stad ook hier aansluiten.
- **Onderwijs:** doorstroming naar het hoger onderwijs! Hier heeft de vzw zeker een opdracht. Ook scholen zijn hier zoekende in – hoe kunnen we hen ondersteunen?
- **Tewerkstelling:** voor nieuw- en oudkomers!
  - Werkgroep tewerkstelling oprichten, interesse en noodzaak aftoetsen en een gezamenlijk actieplan opstellen.
  - Weg-Wijs
- **Ondersteuning van regionale projecten** zoals Kort-Rijk aan culturen, ... moet ook gebeuren door de vzw PIC. Afbakening is nodig: op welke vraag gaat de vzw wel in en op welke vraag niet?
- **Wat niet doen?** Concreet met mensen werken aan de basis. Vzw PIC moet haar tweedelijnsfunctie bewaken. Het werken via vrijwilligers is wél een goede manier om voldoende voeling te houden met de doelgroep. Ook de ID is hier zoekende in.

Integratiedienst Oostende

- **Beeldvorming:** voor de ID van Oostende zijn beeldvorming en sensibilisatie de belangrijkste pijlers binnen de werking. Ook in de toekomst blijft dit volgens de ambtenaar een zwaar ankerpunt.
- **Knelpunten en conflicten:** rond dit thema zouden we meer provinciaal moeten kunnen werken.
  - § Het integratiecentrum dient een ruime ondersteuning te bieden bij de thema's onderwijs en tewerkstelling (partners provinciaal samenbrengen, ...).
  - § Het betreft hier ook het geven van bijv. vorming rond bemiddeling en een platform te voorzien ter ondersteuning en uitwisseling.
  - § Specifieke samenlevingsproblemen zijn een taak van de lokale integratiediensten.
- **Verenigingen;**
  - § **Zelforganisaties:** de integratiediensten dienen de zelforganisaties te ondersteunen, dit is geen opdracht van het integratiecentrum.
  - § Voor wat betreft het **interculturaliseren** van de reguliere verenigingen ligt hier zeker een belangrijke taak voor het integratiecentrum. Aangezien veel reguliere verenigingen provinciaal georganiseerd zijn, lijkt dit een evidentie.
- **Inburgering:** dit is een opdracht en het werkterrein van het Onthaalbureau in Oostende. Het Stadsbestuur heeft hierin een regiefunctie, maar deze opdracht is zeer moeilijk op te nemen.
- **Participatie aan het beleid:**
  - § Dit blijft een knelpunt.
  - § Voor wat betreft de Minderhedenadviesraad Oostende (MARO): hierin zit wel een duidelijk positieve evolutie.
  - § Het integratiecentrum zou hier meer methodologisch in moeten kunnen ondersteunen (vergadertechnisch: hoe vergaderen met kansengroepen, taalgebruik, ...)
- **Vorming:**
  - § Het integratiecentrum doet er goed aan een vormingsaanbod te organiseren en een overzicht aan te bieden van andere vormingen in Vlaanderen m.b.t. het thema etnische minderheden.
  - § De vormingsnoden kunnen worden gesignaleerd door de integratiediensten.
- **Onderwijs:**
  - § De Sociale Dienst Vreemdelingen in Oostende lanceert een aanbod naar basisonderwijs en is ook aan het samenwerken met Katho i.f.v. de lerarenopleiding
  - § Het integratiecentrum heeft in Oostende vooral een opdracht voor wat betreft het secundair onderwijs en de stijging van slaagkansen.
  - § Ouderbetrokkenheid: methodiekontwikkeling voor de scholen.
- **Tewerkstelling:**
  - § Provinciale acties organiseren
  - § Lokaal: intern diversiteitsbeleid (personeelsbeleid) – is voor de lokale ambtenaren.
- **Niches?**
  - § Mensen zonder wettig verblijf. Het betreft hier een grote groep in Oostende. De Sociale Dienst voor Vreemdelingen neemt hier een aantal concrete engagementen op zich. Het integratiecentrum moet vooral een signalerende rol op zich nemen. Bijv. rond tewerkstelling: de grote groep mensen zonder wettig verblijf mag hier niet werken omwille van hun statuut. Het is dringend nodig dat hierin een wijziging optreedt zodat we al deze mensen aan het werk kunnen helpen i.p.v. te spreken over economische migratie.
  - § Tewerkstelling
  - § Onderwijs
  - § Sensibilisatie
  - § Vorming

§ Kinderopvang

- Wat niet doen? Overlappen in het werk vermijden, de werkingen wederzijds afstemmen.

Diversiteitsdienst Brugge

- **Beeldvorming:**

- § Etnische minderheden komen te weinig in beeld en zijn ook niet onmiddellijk vragende partij om ingeschakeld te worden in projecten rond beeldvorming (is geen prioriteit voor etnische minderheden).

- § Het is een uitdaging minderheden voldoende in beeld te brengen, maar oppassen voor het exotisme!! We vervallen hier zeer snel in.

- § Het integratiecentrum moet werken aan beeldvorming van minderheden, vooral i.f.v. tewerkstelling en huisvesting, want dit zijn de meest prangende problemen voor minderheden op dit moment.

- **Knelpunten en conflicten:**

- § Algemeen: wonen en werk zijn knelpunten

- § In Brugge leven deze problemen, maar er is geen overlegforum waarop dit ter sprake kan komen.

- § Deze thema's dienen structureel opgenomen te worden via platform huisvesting, contacten met Onthaalbureau en VDAB.

- § Het integratiecentrum

- zou de coördinatie hier rond kunnen opnemen (belangen van etnische minderheden vertolken). Aangezien er geen integratiedienst is in Brugge, is er geen ruimte om deze acties op te nemen.
- zouden verschillende diensten en organisaties kunnen interculturaliseren
- maakt een omgevingsanalyse op

- **Sensibilisatie:**

- § In Brugge gebeurt hier rond veel. We merken ook op dat andere sectoren het thema diversiteit ook meer belangrijk vinden. Dit is een positieve tendens!

- § Het integratiecentrum kan zeker een opdracht opnemen rond

- Het aanbieden van vorming aan de zelforganisaties om hen te versterken
- Zelforganisaties ondersteunen, vooral ifv het opzetten van een goede werkstructuur
- Duidelijk maken aan zelforganisaties wat het integratiecentrum doet a.d.h.v. concrete voorbeelden. Zelforganisaties kennen vzw PIC niet. Op die manier kunnen meer allochtonen worden toegeleid naar de bestuursorganen van de organisatie.

- **Verenigingen interculturaliseren:**

- § In Brugge bestaat geen samenwerking tussen zelforganisaties en de reguliere verenigingen, maar reguliere verenigingen werken onderling ook weinig tot niet samen.

- § Op niveau van de stad zou de subsidiëring zeker eens bekeken moeten worden. Het Platform etnisch-culturele minderheden dient tijd te krijgen om te groeien. Van daaruit kunnen op termijn mensen doorgroeien.

- § Een opdracht van het PIC zou er in kunnen bestaan verenigingen (maar ook de cultuurraad e.d.) te interculturaliseren, o.m. door middel van het samenbrengen/uitwisseling van autochtone en allochtonen verenigingen. Daarnaast is het wenselijk aanwezig te zijn op verschillende activiteiten en op het platform.

- **Inburgering:**

- § Is een streng regime, er wordt veel gevraagd van nieuwkomers via een strikt en kort programma met weinig ruimte voor sociale begeleiding, individuele noden en behoeften.

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- § De uitdaging bestaat er in binnen het wettelijke kader een kwalitatief inburgeringsprogramma aan te bieden.
- § Het PIC dient er op toe te zien dat een goede wisselwerking bestaat tussen inburgering en minderhedenwerking.
- **Participatie aan het beleid:**
  - § Er is geen hoge participatie, enkel een klein beetje via het platform en via de werkgroep allochtone vrouwen.
  - § Etnische minderheden willen wel deelnemen aan het beleid, maar hebben geen tijd vrij om dit ook te doen. Etnische minderheden vormen ook een te kleine groep om voldoende druk uit te kunnen oefenen op het beleid. De uitdaging bestaat er in hen sterker te maken, maar er is weinig interesse (van de Vlamingen ook niet, dus dit heeft niets te maken met afkomst!).
  - § Het integratiecentrum zou een rol kunnen spelen in de vorming van etnische minderheden rond bijv. politiek.
- **Vorming:**
  - § Dit aanbod zit goed.
  - § Wat wél een werkpunt is voor het integratiecentrum, is het gegeven dat zo weinig etnisch minderheden zelf deel nemen aan de vorming. Dit gaat tenslotte over hen. Het gegeven dat vzw PIC weinig tot niet bekend is bij de doelgroep, zorgt er ook voor dat het vormingsaanbod weinig tot niet bekend is.
  - § Regionaal Overleg Minderheden Brugge dient zeker behouden te blijven wegens zeer zinvol!
- **Project Weg-Wijs:**
  - § Het was voor de diversiteitsdienst niet duidelijk dat de opstart van het project Weg-Wijs er gekomen is op vraag van de trajectbegeleiders, dus vertrekkende vanuit een reële nood.
  - § Het integratiecentrum moet vernieuwend durven werken, niet enkel inburgeraars toeleiden tot bibliotheek, maar verder durven gaan.
- **Welzijn:**
  - § In Brugge worden allochtonen heel vaak toegeleid naar de specifieke (categoriale) vreemdelingenwerking van CAW De Viersprong. Ook indien de vragen die ze hebben daar niet expliciet thuishoren en best kunnen opgenomen worden door andere (niet categoriale reguliere) voorzieningen.
  - § We stelen vast dat veel etnische minderheden het aanbod van de CAW niet voldoende kennen.
  - § De uitdaging is de algemene toegankelijkheid van de CAW te verhogen. CAW dienen in te zien dat dit noodzakelijk is.
  - § Het integratiecentrum dient de CAW te helpen interculturaliseren.
- **Vrijwilligers:**
  - § Er zijn veel vrijwilligers actief, ook in het platform en in het regionaal overleg minderheden. Dit is positief.
  - § De uitdagingen bestaan er in meer middelen te voorzien en een vormingsaanbod uit te bouwen.
  - § Het integratiecentrum zou er voor moeten zorgen dat vrijwilligers meer worden betrokken op het niveau van de bestuursorganen van de organisatie en bij het uitwerken van projecten e.d.
- **Onderwijs:**
  - § Aangezien de diversiteitswerking hier weinig tot geen opdrachten opneemt, bespreken we dit luikje inhoudelijk niet verder.
  - § De diversiteitswerking heeft hier rond wel veel vragen. De medewerker Onderwijs en de stafmedewerker minderjarigenwerking van het Onthaalbureau kunnen hierin wel ondersteunen (briefing rond de LOP-bijeenkomsten). Dit overleg wordt opgenomen.
  - § Lerarenopleiding interculturaliseren: niet enkel deze opleiding, ook de sociale hogescholen kunnen hier nog rond verder werken. Allochtonen dienen hierin betrokken te worden want het gaat tenslotte over hen.

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- **Tewerkstelling:**
  - § Vaststelling dat er een moeilijke doorstroom is naar de arbeidsmarkt. Er leeft veel ongenoegen onder inburgeraars en allochtonen. Dit heeft ook te maken met het niet vinden van de juiste job (op maat van de werkzoekenden).
  - § De uitdaging bestaat er in te werken aan duurzame jobs.
  - § Een opdracht voor het integratiecentrum: druk uitoefenen en werken aan diploma-erkenning en aan het belang van eerder verworven competenties. Teveel talent gaat nu verloren.
- **Algemeen:**
  - § Vraag van de diversiteitsdienst naar ondersteuning van LOKALE acties.
  - § Het integratiebeleid in Brugge bestaat op dit moment vooral uit acties (sensibilisatie) die worden opgezet. Het werken aan participatie aan beleid, aan structuren, ... ontbreekt vooralsnog.
  - § Het integratiecentrum dient meer projecten op maat van de stad te gaan maken en de bestaande acties te ondersteunen (filmproject, toneel voor anderstaligen, smaakmarkt, ...)
  - § Rekening houden met de specifieke situatie in Brugge.
  - § Ondersteuning bij de opmaak van een omgevingsanalyse voor de stad Brugge
    - niet enkel cijfermateriaal, ook juiste diagnoses stellen.

Integratiedienst Roeselare

- Vooraf: de integratiedienst in spé van de stad Roeselare geeft aan niet op alle vragen een concreet antwoord te kunnen bieden aangezien de werking nog zeer jong is.
- Huisvesting en tewerkstelling lopen volgens de betrokken medewerkers als een rode draad doorheen heel wat problemen die de inburgeraars en allochtonen kennen en ervaren. Dit zijn bijgevolg prioritair werkdomeinen.
- Van het integratiecentrum wordt verwacht methodologische ondersteuning aan te bieden in de vorm van het ontwikkelen van welbepaalde werkmethodieken die lokaal kunnen worden aangewend door de partners die ook met etnische minderheden werken. Welk materiaal dient te worden ontwikkeld? Noden die op provinciaal vlak leven en worden aangegeven door de diensten of door andere partners van de minderhedenwerking.
- De kernopdrachten van de diensten en het integratiecentrum lopen vaak gelijk. Het zou een goede oplossing betekenen mocht het integratiecentrum onderzoek en methodiekontwikkeling op zich nemen (iets waar diensten vaak te weinig tijd voor hebben); en diensten de lokale contacten laten uitbouwen en methodieken toepassen i.s.m. het integratiecentrum (eerst in experimentele fase, na bijsturing kan de methodiek dan overal waar nodig geïmplementeerd worden).
- De onderzoeken die worden verricht door het integratiecentrum: de diensten hiervan op de hoogte brengen. Soms dienen zij een gelijkaardig onderzoek te verrichten. Door toevoeging van bijv. twee extra onderzoeksvragen, kan een bevraging van een partner voor een welbepaalde stad in één keer gebeuren. op die manier werken we efficiënter en vermijden we dat partners bedolven worden onder onderzoeken.
- **Beeldvorming:**
  - § Het aanbod van de vorming rond etno-communicatie is een zeer goed initiatief.
  - § We dienen ook andere diensten voor het thema diversiteit gevoelig te maken.
  - § Vraag: het inclusief werken door alle diensten binnen de stad is een belangrijke taak voor een integratiedienst. Maar hoe dient dit aangepakt te worden? Kan het centrum hierin ondersteuning bieden?
  - § Het fotoboek dat werd gemaakt: wat kunnen we hier verder rond ontwikkelen zodat het niet enkel bij een boek blijft? Het integratiecentrum zou hierin ook ondersteuning kunnen bieden.

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- **Knelpunten en conflicten:**
  - § Etnische minderheden worden als een bedreiging ervaren aangezien zij ook de publieke ruimte claimen.
  - § Het werken aan knelpunten en conflicten is een lokale aangelegenheid. Het verzamelen en doorgeven van good practices zou een effectieve ondersteuning kunnen betekenen.
- **Sensibilisatie:**
  - § Vraag naar ondersteuning over manieren waarop een sereen antwoord kan geboden worden op interpellaties e.d. in gemeenteraden of schepencolleges.
  - § En wat als het debat publiek via de pers wordt gevoerd – hoe gaan we hier mee om?
- **Verenigingen interculturaliseren:**
  - § Hoe kunnen we het thema diversiteit aan bod brengen zonder te vervallen in exotisme?
  - § Van het integratiecentrum wordt verwacht een bevraging te doen van de doelgroep hieromtrent en methodieken te ontwikkelen waarin we kunnen gaan werken aan de toegankelijkheid van verenigingen. Dit staat reeds opgenomen in het convenant voor 2008.
- **Inburgering:**
  - § In Roeselare moet hierover nog verder nagedacht worden:
    - Hoe ver wil het bestuur hier in gaan?
    - Totaalbeleid? Het blijft nu bij het wettelijke kader.
    - Vraag naar meer overleg tussen het Onthaalbureau en de dienst bevolking. Ook de integratiedienst van dit overleg briefen zodat zij mee op de hoogte zijn. Wederzijdse communicatie is essentieel.
- **Participatie aan het beleid:**
  - § Weinig tot geen participatie.
  - § Vraag om methodieken te bundelen.
  - § Idee om bottom-up te gaan werken en eerste allochtonen toe te leiden naar wijkraden e.d. (concrete leefomgeving, sociale cohesie), alvorens de stap te zetten naar formelen adviesorganen
- **Vorming:**
  - § Juridische vormingen voor dienst bevolking – hieraan bestaat een grote nood.
  - § Ambtenaren briefen rond het bestaan van specifieke websites zoals www.vreemdelingenrecht.be. Het is opvallend hoeveel ambtenaren uit de randgemeentes deze website niet kennen, terwijl dit een zeer toegankelijk kanaal is voor alle vragen rond vreemdelingenrecht. Het is en blijft wel zeer moeilijke materie en veel werk om alles op te gaan volgen.
  - § Vorming arbeidskaarten is nodig.
- **Project Weg-Wijs:**
  - § verbreden naar tewerkstelling en huisvesting!
  - § Info-en doorverwijsgids voor Inburgeraars lijkt de ID een zinvol instrument.
- **Welzijn:**
  - § Waarom enkel focussen op CAW? Ook OCMW en diensten geestelijke gezondheidszorg dienen dringend geïnterculturaliseerd te worden. Ook de Sociaal Huizen dienen getoetst te worden op hun aandacht voor het luik diversiteit.
  - § Opvoedingsondersteuning – er komt een nieuw decreet aan en er dient zeker gewerkt te worden rond kansengroepen. Samenwerking met het integratiecentrum in deze materie is dan ook essentieel.
- **Vrijwilligers:**
  - § Vrijwilligers zeker ondersteunen.
  - § In Roeselare heb je Elim, steunpunt vluchtelingen, dat zeer goed werkt levert.
- **Onderwijs:**
  - § Kinderen van mensen zonder wettig verblijf: hoe moeten scholen hier mee omgaan? Waar kunnen ze aankloppen als ze vragen hebben?

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- § De diversiteit onder leerlingen groeit. Maar wat wordt aan competenties van leerkrachten gevraagd om hier mee om te gaan? Hoe kan hierop een antwoord komen?
- § Contacten tussen school en ouders?
- § Vraag naar uitwisseling met medewerker onderwijs rond overleg dat plaats vindt in Roeselare en toekomstige LOP- basiswerking.

Kansen geformuleerd vanuit overleg met integratiediensten:

- **Huisvesting en tewerkstelling zijn prioritaire thema's.**
  - Vraag naar opstarten werkgroepen terzake
  - Coördinatie en participatie aan bestaande overlegfora in de steden.
  - Interculturaliseren van diensten en instellingen die hier rond werkzaam zijn.
- **Beeldvorming**
  - Nodig: over etnische minderheden, meer specifiek over islam, zonder te vervallen in exotisme.
  - Methodiek om concrete beeldvormingsacties verder te gaan ontsluiten naar andere sectoren.
- **Sensibilisatie:**
  - Vraag naar ondersteuning over manieren waarop een sereen antwoord kan geboden worden op interpellaties e.d. in gemeenteraden of schepencolleges.
  - En wat als het debat publiek via de pers wordt gevoerd – hoe gaan we hier mee om?
- **Samenlevingsproblemen.**
  - Vorming rond bemiddeling
  - Overleg – en uitwisselingsplatform hieromtrent opstarten
  - Aanleveren van good practices
- **Verenigingsleven:**
  - Werken aan sociale cohesie en ontmoetingsruimte tussen allochtonen en autochtonen (individuen en verenigingen)
  - Uitbreiding naar jeugdverenigingen, waarbij we ook duidelijk ouders betrekken om via hen ook drempels weg te werken
  - Ontwikkeling van methodieken om processen op gang te brengen!
- **Inburgering:**
  - Groeiend belang!
  - Aanbod Nederlands per centrumstad in kaart brengen? (opm. opdracht van het Huis van het Nederlands?)
  - Afstemming en uitwisseling is nodig. Overleg met het Onthaalbureau.
  - Samenwerking tussen het Onthaalbureau en de diversiteitswerking
  - Totaalbeleid rond inburgering in de steden?
- **Beleid en Participatie :**
  - Laagdrempelige methodieken aanreiken
  - Zie ook onder bedreigingen: is het zorgenkind als het gaat over het werken aan integratie, want weinig tot geen evolutie!
  - Methodieken aanreiken om andere diensten te gaan interculturaliseren.
- **Vorming:**
  - Dient een blijvend aanbod te zijn vanuit vzw PIC.
  - Juridische vorming
- **Inburgeraars oriënteren op onze samenleving - project Weg-Wijs**
  - Uitbreiden naar tewerkstelling en huisvesting indien voldoende draagvlak bij partners.
  - Duurzame samenwerkingsverbanden uitbouwen.
  - Vorming rond het thema bemiddeling
  - Vorming voor zelforganisaties rond organisatiestructuur e.d.
  - Verder durven gaan binnen het project – vernieuwend werken.

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- Info- en doorverwijsgids voor inburgeraars
- **Welzijn:**
  - Trajecten opzetten met OCMW, Sociale Huizen en Diensten Geestelijke Gezondheidszorg!
  - Veder samenwerken met de CAW.
  - Ouderenzorg
  - Opvoedingsondersteuning
  - Kinderopvang
  - Gezondheidszorg
- **Vrijwilligers:**
  - verdere ondersteuning van vrijwilligersinitiatieven is noodzakelijk (vorming, omkadering, ...)
  - vrijwilligers betrekken bij bestuursorganen vzw PIC en bij de opstart van nieuwe projecten
- **Onderwijs:**
  - Doorstroming naar het secundair en hoger onderwijs.
  - Partners provinciaal samenbrengen
  - Stijging slaagkansen in secundair onderwijs
  - Ouderbetrokkenheid
  - Overleg rond de LOP-bijeenkomsten met de diensten
  - Interculturaliseren lerarenopleiding (en de opleidingen binnen sociale hogescholen)
  - Kinderen van mensen zonder wettig verblijf.
  - Competenties van leerkrachten.
- **Tewerkstelling:**
  - Werkgroep
  - Project Weg-Wijs uitbreiden naar tewerkstelling.
  - Beleidsmatig werken rond duurzame jobs, diploma-gelijkschakeling en eerder verworven competenties
  - sensibilisatie
- Provinciaal overleg met Integratiediensten: wordt door alle diensten als zeer nuttig en zinvol ervaren. In de toekomst dient er meer afstemming te gebeuren van planningen en acties. Dit wordt structureel verankerd in het overleg.
- Afstemmen onderzoeksvragen
- Methodiekontwikkeling

Bedreigingen

- **Beeldvorming:** alloctonen zijn niet makkelijk te motiveren om hieraan zelf mee te werken, is geen prioriteit.
- **Participatie:** is een zorgenkindje. Iedereen ziet het belang hier van in, maar niemand slaagt er in een daadwerkelijk verhoogde participatie te realiseren én te behouden.
- **De rol van vzw PIC**
  - Enerzijds: ondersteuning lokale initiatieven
  - Anderzijds: tweedelijnswerk, enkel provinciale noden op nemen, methodiekontwikkeling

De vraag naar concrete ondersteuning op lokaal niveau is afhankelijk van dienst naar dienst. Indien we vraaggericht willen werken, zouden we dit moeten kunnen realiseren. Aanbodsgericht werken ligt al wat moeilijker. Dit is een vraag die door de Raad van Bestuur dient opgenomen te worden zodat we er een principiële visie over kunnen ontwikkelen.

- De integratiediensten vragen allen samenwerking en overleg/uitwisseling over initiatieven die vzw PIC ontwikkelt. Dit is een zeer goede zaak, maar het wordt een aandachtspunt dat de integratiediensten ook zelf voldoende communiceren welke acties er in hun stad worden ontwikkeld. Het dient te gaan om een tweerichtingscommunicatie, want we zijn tenslotte allemaal gebonden aan onze convenanten.

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- Ondersteuning van zelforganisaties: voor de ene dienst is dit een lokale opdracht, voor de andere dienst een provinciale opdracht – uitklaren!
- Opdrachten rond Inburgering? Overleg is noodzakelijk.
- Het gegeven dat zowel de diensten als het centrum dezelfde opdracht hebben is vervelend. Hoe kunnen we complementair werken?

Beeldvorming

Professionelen uit verschillende terreinen, met name universitaire onderzoekers, Trefmedia, Wtv, Radio 2 West-Vlaanderen, GRIP vzw (Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap), ID Oostende, VMC, Streekfonds West-Vlaanderen, KMS en een wijkwerker (in willekeurige volgorde) hadden het volgende te zeggen.

- Media en beeldvorming wordt blijvend aangegeven als het **grootste probleem** door de doelgroep zelf. Het staat in de weg van hun emancipatie en integratie.
- Beeldvorming en representatie kunnen maar veranderen indien er ook op de andere domeinen verandering komt. Zo zal het aantal allochtone journalisten maar stijgen bvb. als er doorstroming is naar hoger onderwijs. **Onderwijs** is de sleutel om dan ook aan tewerkstelling te werken. En opnieuw heeft dat invloed op beeldvorming. Hoe meer etnische minderheden doorstromen naar hogere functies, hoe meer ze ook in de berichtgeving zullen terecht komen als experts en deskundigen. Natuurlijk zitten er ook problemen bij de aanpak van de media, maar de andere domeinen lijken mij cruciaal om dan verder te werken.
- **Beeldvorming heeft gevolgen op alle andere thema's**. De negatieve en stereotiepe beeldvorming van etnische groepen consolideert mechanismen van achterstand en bezorgt individuen onterecht een minderwaardigheidsgevoel. Het werkt maatschappelijk ondermijnend.
- **Tewerkstelling** is dé hefboom voor maatschappelijke participatie, samen met **onderwijs**. Deelname aan het beleid is belangrijk via het middenveld en dan zeker in een regio als Vlaanderen die daar een sterke traditie in heeft.
- **Werk, onderwijs en juridisch statuut** zijn cruciale domeinen om écht ingeburgerd te geraken. Het is ook de vraag van etnisch-culturele minderheden: doe iets rond onderwijs en werk. Eens dat het op al die vlakken goed zit, zal er vanzelf al een betere beeldvorming ontstaan en zullen ECM ook sterker zijn om zelf te participeren aan de media. Niet alleen als gebruiker/consument, maar ook als mediamaker, opiniemaker, aanbrengrer van items.
- Volgens de recente audit zouden gemeentebesturen een opdracht krijgen om aan **beeldvorming** te werken. Integratiecentra kunnen hiervoor nu al een **ondersteuningsaanbod** voorzien.
- **Beeldvorming, vorming en tewerkstelling** zijn thema's die best en liefst overkoepelend worden aangepakt. Een aanpak per stad/Integratiedienst zou te oneconomisch zijn. De andere thema's zijn daarentegen thema's die een grondiger kennis vereisen van de stedelijke structuur en die best overgelaten worden aan stedelijke diensten.
- **Beeldvorming één van de aspecten (naast vorming)** waar PIC een verschil kan maken of **meerwaarde genereren**, terwijl de andere aspecten daaruit zouden moeten voortvloeien. Met andere woorden, in een ideale wereld is er geen aparte juridische dienstverlening voor allochtonen nodig, maar is dit voorzien via de algemene juridische dienstverlening.
- (**beeldvorming, deelname van allochtonen aan het beleid en deelname van allochtonen aan het verenigingsleven in Vlaanderen**) Omdat dit de thema's zijn die de integratie op een zo natuurlijk mogelijke manier beïnvloeden. Ook de allochtonen die zich integreren in het beleid en in het verenigingsleven zijn er mooie voorbeelden van dat samenleven kan. Anderzijds moeten allochtonen ook op die manier duidelijk gemaakt worden dat ze wel "gewenst" zijn en dat Vlamingen openstaan voor hun visie. Vb. waarom mag een regionale cameraploeg op de dag van de moskee niet binnen filmen in de moskee... zo kunnen wij als zender niet helemaal onze rol spelen binnen de integratie in onze regio.
- Werken aan beeldvorming, welzijn en tewerkstelling is belangrijk omdat het nog lang niet evident is dat personen met een handicap gelijke kansen krijgen. Hoewel men in theorie gelijke rechten heeft, wordt dit in de praktijk vaak nog niet gerealiseerd.
- (**beeldvorming, vorming, deelname van allochtonen aan initiatieven rond vrijetijdsbesteding in Vlaanderen**) In het werkveld stellen we dikwijls vast dat 'Mohammed van naast de deur een goeie is', wat de mensen dan als een

uitzondering beschouwen. **Spanningen** vinden dikwijls hun oorsprong in **onbegrip**: enerzijds de autochtoon die zich stoort aan andere gewoontes zonder ze te begrijpen, anderzijds de allochtoon die de gevoeligheden van zijn vreemde omgeving niet kent. Het is daarom van belang het wederzijds begrip te bevorderen via vorming en beeldvorming om spanningen in het samenleven te ontzenuwen. Kennismaking en ontmoeting mogelijk maken en stimuleren tussen groepen met een verschillende culturele achtergrond kan daarnaast de drempels verlagen tussen die groepen.

Werk voor de toekomst

- **Radicalisering** van jongeren
- **Bescherming van de religieuze vrijheden** (voor moslims, niet-moslims, ex-moslims,...). Er wordt momenteel, vooral voor de laatste groep weinig gedaan
- **Taal** lijkt mij eveneens een cruciaal domein om rond te werken.
- **Etno-communicatie**: hoewel onze sector dit een vieze term vindt, is het iets waar veel organisaties vragen rond hebben, iets wat hen aantrekt. Je kunt ermee aan de slag in domeinen als werk en onderwijs. Etno-communicatie is trouwens een ideale ingangspoort om met een organisatie te praten over interculturalisering. Er zijn privé-consultanten die hierover al heel wat te vertellen hebben, maar er is weinig toegankelijke expertise. Vraag maar eens aan Verbal Vision.
- **Uiteraard: vluchtelingenbeleid** en betrokkenheid **vrijwilligers** verhogen bij het beleid(sdenken). Deze mensen verder vormen (zoals nu gebeurt) maar ook betrekken in het denkproces, waar daar ruimte voor bestaat uiteraard.
- **Meervoudige discriminatie**
- **Vergrijzing** van mensen met een handicap (maar ook allochtonen).
- **Culturele verschillen** in het kijken naar en vanuit handicap.
- **Sensibilisatie** onzichtbare handicap versus zichtbare handicap.
- **Deelname van allochtonen aan het buurt- of wijkgebeuren, betrokkenheid bij een gemeenschap**: Wij (buurtwerkers) merken dikwijls dat allochtonen moeilijker mee te krijgen zijn in onze projecten. Taal is zeker een probleem om hen echt te kunnen aanspreken, maar misschien ontstaat daardoor ook het idee dat ons aanbod enkel voor de autochtonen bedoeld is.

Om in het achterhoofd te houden:

- Het is belangrijk om in het kader van dit meerjarenplan een **diepgaand overleg te hebben met de belanghebbenden**, zowel het georganiseerde allochtone veld als individuen (vb. via focusgroepen).
- Ik denk dat vele organisaties die met allochtonen werken soms te veel uitgaan van een **conflictmodel** allochtonen vs autochtonen, waar de werkelijkheid veel complexer is (cfr. het **mozaïekmodel**). Ik denk dat een cruciaal punt is om rekening mee te houden wil men effectief een waardevolle bijdrage leveren aan het integratiebeleid.
- **Veel etnische minderheden willen niet beschouwd worden als allochtoon**. Het verdient dus aanbeveling om bij welke aanpak dan ook op om het even welk domein dit in het achterhoofd te houden. Cruciaal om weerstand tegen te gaan is niet te spreken in termen van allochtonen wanneer je je richt tot die groep, maar zoveel mogelijk mensen **individueel** te benaderen.
- Net als bij vele non-profit organisaties denk ik dat PIC heel veel **ervaring en expertise** heeft, maar nog te veel gefocust blijft op het non-profit karakter van de werking en daardoor **aansluiting mist met bvb. de privé-sector**. Bestaat er een (betaalde) dienstverlening ten aanzien van bedrijven die werken met allochtone arbeiders/bedienden of wordt dit telkens overgenomen na een eerste inburgeringstraject door de 'reguliere' organisaties zoals de VDAB (en is PIC dan geen reguliere organisatie?). Gezien de grote vraag naar arbeidskrachten in onze regio denk ik dat PIC zeker een rol kan spelen als facilitator in samenwerking met bvb. vakorganisaties, interimbureaus, enz...

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- Veel werken aan de externe communicatie. Website beter verzorgen, nieuwsbrief frequenter opsturen naar meer betrokkenen ook.
- GRIP vzw (Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap) koppelt beeldvorming en mentaliteit aan toegankelijkheid. Vooroordelen, betuttelende opstelling, enz. vormen obstakels voor integrale toegankelijkheid en inclusie. **Beeldvorming en toegankelijkheid interageren** ook met elkaar. Het is echter veel eenvoudiger om onze samenleving fysiek toegankelijk te krijgen dan de mentaliteit te wijzigen. Werken aan mentaliteit en beeldvorming wordt volgens ons dus steeds belangrijker.

Onderwijs

- De meeste scholen verwachten dat de komende 10 jaar de diversiteit in het basisonderwijs zal toenemen. Mede door de plannen van de minister die het Buitengewoon Onderwijs wil hervormen. Men zal moeten aanvaarden dat leerlingen van elkaar verschillen en daardoor op verschillende manieren leren en daar dan positief leren mee omgaan. Daardoor wordt differentiatie, individuele begeleiding en extra zorg noodzakelijk. Hiervoor is er meer ondersteuning, meer materiaal, meer lessen en praktische begeleiding nodig vanaf de kleuterklas.
- Heel wat scholen zien het Provinciaal Integratiecentrum een ondersteunende rol spelen in het omgaan met diversiteit. Het Provinciaal Integratiecentrum moet samen met de scholen zoeken naar mogelijkheden om de integratie te bevorderen en een langdurige, structurele samenwerking met de scholen uitbouwen.
- Het Provinciaal Integratiecentrum moet middelen en initiatieven ter beschikking stellen en helpen bij het overbruggen van taalbarrières of het kenbaar maken van de visie, het onderwijssysteem, de opvoeding en de vorming van de scholen.
- Het Provinciaal Integratiecentrum kan ook ondersteuning bieden door een ruimere onderwijscel uit te bouwen, aan ervaringsuitwisseling te doen en vorming voor leerkrachten te organiseren.
- Het Provinciaal Integratiecentrum heeft volgens de meeste scholen ook een belangrijke signaalfunctie naar het beleid. Hierbij denkt men vooral aan de uitbreiding van lestijden en middelen voor de opvang en begeleiding van anderstalige nieuwkomers.

De lokale onderwijsplatforms

- **Tendensen met betrekking tot de maatschappij en de gelijke onderwijskansen(GOK) leerlingen:**
Door het feit dat de Oeso- rapporten een belangrijke impact krijgen op de schoolresultaten van kinderen en jongeren in Europa zal er een blijvende druk komen om de leerachterstanden bij GOK- leerlingen bij te werken. Dit zorgt voor een andere kijk bij leerkrachten en welzijnsorganisaties. De beïnvloeding vanuit onderwijs en welzijn zal zeker zijn effect hebben op het maatschappelijk gebeuren. De doelgroep zal enkel maar toenemen. Nu al blijkt dat er meer geboorten voorkomen bij allochtonen. Daaraan gelinkt is er de grote groep van armoede bij allochtonen.
- **effecten op het LOP**

De individuele schooltjes zullen er eigenhandig niet geraken; De samenwerking zal meer intersectorieel worden vanuit een gelijkwaardigheid en niet vanuit een gebruiksperspectief. Welzijn en integratie kunnen hiertoe bijdragen door eerst de kwaliteit en finaliteit van hun interventies te verhogen en door zich duidelijk te positioneren als gelijkwaardige partner.

Men moet in het LOP tijd nemen om procesmatig te werken op langere termijn. Verbinden, gemeenschappelijke vraagstellingen maken, samenwerken,... vormen momenteel de kernopdracht voor het LOP.

- **Opdracht voor Provinciaal Integratiecentrum**
  - Het PIC moet een spiegelkje voorhouden en kritische vragen stellen. Dit kan zowel door grondige analyse van elementen uit de regionale situatie als door het wijzen naar dagelijkse positieve en negatieve interacties. Getuigenissen spelen hierbij een belangrijke rol. Verder

moet het PIC specialist zijn in materie van interculturaliseren en interculturele competentie bouwen.

- De directe meerwaarde van het gelijke onderwijskansendecreet en van de lokale overlegplatforms voor de allochtone gemeenschappen is niet altijd zo duidelijk. Dit heeft verschillende oorzaken: onwetendheid over het nieuwe decreet, de complexiteit van het beleid en de procedures, geringe voorkennis van het onderwijsbeleid en onderwijslandschap, enz.... Vooral het geringe resultaat van de LOP- vergaderingen op korte termijn werkt bij de allochtone vertegenwoordigers vaak demotiverend. Het gevaar dat de vertegenwoordigers van allochtonen en ook andere niet- onderwijspartners afhaken nog alvorens de dialoog met onderwijs tot stand is gekomen, is niet ondenkbaar.
- Het ondersteunen van de allochtone vertegenwoordigers is een taak van het Minderhedenforum. De lokale overlegplatforms zien hier naast het Minderhedenforum ook een taak voor het PIC weggelegd.

Het onderwijsopbouwwerk en Centra voor Leerlingenbegeleiding

- **Tendensen met betrekking tot de maatschappij en de gelijke onderwijskansen(GOK) leerlingen:**
  - De vergrijzing zal een hoge prijs vergen. Bijkomende migratie en activering van iedereen in Vlaanderen komt er aan. Er is een stijging merkbaar van het aantal allochtonen, ook het aantal geboortes wordt sterk door hen bepaald. Dit betekent echter niet dat een stijging van het aantal allochtonen problematisch is of als een probleem wordt gezien. Meer en meer distantiëren scholen zich naargelang hoge of lage sociale klasse en niet op basis van het aantal allochtonen.
  - In het beleid is er een sterke stroming om meer en meer alles lokaal te verankeren en vanuit bepaalde groepen in de maatschappij is er de neiging om meer en meer over te gaan naar inclusief onderwijs.
  - Maatschappelijk vallen steeds meer leerlingen en jongeren tussen wal en schip: ze hebben geen structuur of houvast thuis- soms naar de rand van verwaarlozing(psychisch/emotioneel)- en worden geacht zelf grote verantwoordelijkheden op te nemen of in te staan voor hun functioneren. Hier haken veel jongeren af: ofwel zoeken ze aansluiting bij deviante leeftijdsgenoten ofwel is er te weinig ondersteuning om hun problemen en eisen die gesteld worden waar te maken.
- **Effecten op de werking:**
  - Doordat de allochtone groep zal groeien, zal er korter op de bal moeten worden gespeeld. Belangrijk om deze mensen te aanvaarden en in te lichten over hoe ons schoolsysteem werkt. Goeie, duidelijke communicatie zal heel belangrijk zijn.
  - Het zal nodig zijn om voor sommige ouders de stap naar school te verlagen. Hiervoor zal men nauw moeten samenwerken met andere welzijnsdiensten(stedelijke onderwijsdienst, brugfiguren,...)
  - Door het nieuwe zorgplan van de minister van onderwijs zal men meer vragen krijgen rond al of niet gegronde doorverwijzing naar bepaalde leerzorgniveaus. Scholen zullen namelijk niet snel geneigd zijn om leerlingen met meer zorg in de school in te schrijven en zullen dus terug gaan ontraden.
  - Er zal meer nood zijn aan individuele hulp. Ouders ondervinden meer en meer problemen met hun kinderen. Deze problemen kunnen gaan van schoolse achterstand, moeite met sociale contacten, discipline, opvoeden,...
- **Opdracht voor het Provinciaal Integratiecentrum:**

- Blijvende aandacht voor onderwijs en dan best voor de invalshoek brede school als middel tot achterstandsbestrijding, want de armoede en achterstelling is echt een multiprobleem van: werk- wonen- onderwijs- gezondheid- racisme- uitsluiting...
- organiseren van overleg en ervaringsuitwisseling met zorgcoördinatoren.
- infobrochures ontwikkelen, ondersteunen en wegwijs maken van leerkrachten en welzijnswerkers in het 'sociale kluwen'. het overzicht bewaren en zowel naar tekorten als naar ondersteuningsmogelijkheden de nodige signalen geven en helpen oplossen.
- verder uitbouwen van huiswerkbegeleiding en organiseren van taalkampen Nederlands tijdens de schoolvakanties.

Scholengemeenschap O.L.V. van Groeninge middelbaar onderwijs Kortrijk

De aanwezigheid van alloctonen is een vrij nieuw probleem in SG Groeninge. Een rondvraag bij de vertegenwoordigers van de verschillende scholen leverde volgend overzicht van problemen op:

- communicatie met de ouders;
- aanwezigheid op ouderavonden;
- het kiezen van de verkeerde studierichting;
- tuchtproblemen;
- moeilijk aanvaarden van vrouwelijk gezag;
- inschrijvingen;
- culturele en religieuze verschillen;
- sociale en culturele participatie.

Veel van deze problemen komen ook voor bij Vlaamse kansarmen.

Kansen geformuleerd vanuit bevraging onderwijs, lokale overlegplatforms, CLB's en onderwijsopbouwwerk:

- omgaan met diversiteit: info, vorming, ervaringsuitwisseling, methodiekontwikkeling.
- Verhogen ouderbetrokkenheid: info, communicatie met allochtone ouders, ervaringsuitwisseling, methodiekontwikkeling.
- specialist zijn in materie van interculturaliseren en interculturele competentie opbouwen.
- Signaalfunctie naar het Vlaamse beleid
- Opzetten van voorschoolse stimuleringsprogramma's voor kinderen uit achtergestelde milieus.
- Methodiekontwikkeling voor het opzetten van naschoolse activiteiten
- Ondersteunen van allochtone vertegenwoordigers in de lokale overlegplatforms
- Meewerken aan een brede informatiecampagne voor de allochtone gemeenschap, die het belang van onderwijs en het halen van een diploma onderstreept.
- Organiseren van vorming over het Vlaams onderwijssysteem voor de allochtone gemeenschap.

Bedreigingen:

- Verschil in visie: visie PIC: in de eerste plaats is de school verantwoordelijk voor de realisatie van ouderbetrokkenheid en omgaan met diversiteit. Het Pic heeft hierbij een ondersteunende rol. Visie scholen: het PIC dient een aantal zaken die te maken hebben met ouderbetrokkenheid en omgaan met diversiteit over te nemen. Het PIC dient hiervoor een eerstelijns functie te vervullen.

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- De vele vragen en noden in het basis, middelbaar en hoger onderwijs kunnen door de zeer beperkte personeelsbezetting en werkingsmiddelen van het Provinciaal Integratiecentrum niet worden aangepakt.

Tewerkstelling

VDAB dienst Inwerking

Aan welke thema's dient er in de toekomst zeker gewerkt te worden?

- Beeldvorming – zeker naar werkgevers toe
- Deelname van allochtonen aan het beleid: allochtonen zijn nog teveel “lijdend” voorwerp van gesprek in plaats van “onderwerp”. Er dient inspraak te zijn in het beleid in functie van hun noden.
- Tewerkstelling i.s.m. de VDAB in functie van integratie op de arbeidsmarkt.
- Juridische dienstverlening (bijstand – prodeo)
- Bij werkgevers is er nog teveel reserve /angst/onwil om allochtonen een kans te geven om zichzelf te bewijzen.

RESOC-SERR Midden West-Vlaanderen

1. Welke tendensen tekenen zich af volgens u op het gebied van interculturalisering binnen uw organisatie?

- Bedrijven tonen meer openheid t.a.v. instroom allochtonen. Deze tendens is waarschijnlijk een gevolg van de groeiende krapte op de arbeidsmarkt.
- Desondanks verloopt de match tussen werkzoekenden (aanbod) en werkgevers (vraag) niet altijd even vlot.
- Oorzaken? Gewenst opleidingsniveau, taal, communicatieproblemen, weerstand op de werkvloer, ...
- Vaststelling: allochtonen zijn ondervertegenwoordigd zowel op arbeidsmarkt als in beroepsopleidingen. Vanuit de Vlaamse overheid wordt sterk ingezet op tewerkstelling van kansengroepen. Er wordt dan ook gestreefd naar een oververtegenwoordiging van allochtonen in de dienstverlening van de VDAB.

2. Aan welke thema's dient er in de toekomst zeker gewerkt te worden?

- Het PIC kan de rol opnemen om alle instanties die actief zijn rond tewerkstelling van allochtonen, samen te brengen op een forum teneinde afstemming en overleg te organiseren en indien wenselijk gezamenlijke acties te ondernemen. Deze afstemming kan zowel op provinciaal niveau als op subregionaal niveau.

ABVV West-Vlaanderen – dienst diversiteit

1. Aan welke thema's dient er in de toekomst zeker gewerkt te worden?

- deelname van allochtonen aan het beleid
- tewerkstelling
- onderwijs
- Reden: onderwijs en tewerkstelling zijn de 2 belangrijkste hefboomen naar integratie, participatie en vooral emancipatie. Rond tewerkstelling is een gigantisch hiaat in West-Vlaanderen voor wat de allochtonen betreft. De zelforganisaties zijn er niet (voldoende) mee bezig en zijn in deze provincie niet structureel genoeg aanwezig. Het PIC is hierin een belangrijke katalysator, of kan dit zijn.

2. Welke thema's dienen wij daarnaast nog op te nemen?

- Cultuur in het algemeen. Verder dan hapjes en dansjes uit de verschillende landen van afkomst lijkt cultuurparticipatie maar ook creatie in West-Vlaanderen vooralsnog niet te gaan.

3. Welke thema's dienen wij niet langer op te nemen?

- Tolkdienst is mijns inziens, hoe belangrijk het ook is dat het PIC momenteel dit hiaat opvangt, niet de taak van het PIC!

4. Zijn er nog zaken die u kwijt wil in functie van deze omgevingsanalyse?
- Binnen de structuur van het PIC zijn veel te weinig allochtonen zelf betrokken op het directe beslissingsniveau, zijnde de algemene vergadering en de Raad van bestuur. Er is teveel 'beslissingsbeïnvloeding' van een aantal, al dan niet aan organisaties gelieerde, autochtonen in vergelijking met die van de groep mensen waarvoor het PIC zou moeten werken.

Welzijn

LOI Bredene

Aan welke thema's moet onze organisatie in de nabije toekomst zeker verder werken?

- Beeldvorming: Mensen weten vaak weinig van asielzoekers af. Initiatieven rond beeldvorming kunnen nuttig zijn.
- Deelname van allochtonen aan initiatieven rond vrijetijdsbesteding in Vlaanderen : Eén van de grootste problemen bij asielzoekers (die niet mogen werken) is de verveling. Hoe meer ze kunnen deelnemen aan allerlei initiatieven, hoe meer ze met iets bezig kunnen zijn. Nieuwe contacten en nieuwe dingen doen verlaagt hun emotionele druk.
- Overleg organiseren: Misschien eens een afstemming (bijeenkomst organiseren) tussen de informatie die verschillende diensten en advocaten geven. Soms hebben vluchtelingen ergens iets opgevangen wat dan niet correct blijkt te zijn.

AZ Groeninge

Aan welke thema's moet onze organisatie in de nabije toekomst zeker verder werken?

- Vorming: Er is zeker nood aan vorming wat betreft de specifieke West-Vlaamse situatie. Op studiedagen in Vlaanderen gaat het meestal over concentraties van bepaalde allochtone groepen in de (groot)steden. Multiculturaliteit en interculturaliteit zijn hotitems in de vormingssector, toch geloof ik dat er meer praktische gerichte vorming kan komen op vraag van de verschillende verenigingen (zowel professionele organisaties als zelforganisaties) vb zoals de vorming... rond verblijfsstatuten en gezinshereniging (7 en 14/11), maar ook meehelpen ondersteunen van vorming van allochtone organisaties die nog meer voeling willen krijgen met de Belgische cultuur.

Vb. een verdieping in een bepaald thema van de cursus maatschappelijke oriëntatie, ...

Ook vorming ten aanzien van bepaalde doelgroepen zou zeker ten goede kunnen komen: vb. vorming aan huisartsen en gespecialiseerde artsen mbt sociaal tolken en multiculturaliteit in de gezondheidssector. Het is een moeilijk te bereiken doelgroep die een aparte aanpak vraagt om overtuigd te worden van het nut.

Het toegankelijk maken van het verenigingsleven: (inclusief beleid autochtoon en allochtoon in één vereniging) voor allochtone (met ook een specifieke aanpak naar allochtone vrouwen) ... zal automatisch zorgen voor een grotere empowerment, betere kennis van het Nederlands, en positieve beeldvorming aan beide kanten.

Sensibiliseringscampagnes: In de welzijnssector leven er jammer genoeg nog heel wat frustraties tav het omgaan met allochtone cliënten, vb een grotere sensibiliseringscampagne vanuit het PIC zelf tav sociaal tolken zou al een grote stap vooruit zijn. Het lijkt evident dat hulpverleners mensen zijn met idealen, maar jammer genoeg worden zij ook getekend door negatieve ervaringen, excuses zoals tijdsgebrek en vooral angst voor het onbekende door de grote negatieve beeldvorming die vooral gestimuleerd wordt in de media en door enkele wilde verhalen die een eigen leven leiden. Ook is het voor de allochtonen zelf niet evident om hun weg te vinden in ons kluwen aan welzijnsvormingen, de drempels zijn nog vaak te hoog, de regels ongekend of onbegrepen. De cursussen maatschappelijke oriëntatie missen hun doel zeker niet, maar bereiken niet iedereen en kunnen niet alles tot in het detail gaan behandelen. Meer specifieke info naar specifieke doegroepen toe zou hier een oplossing kunnen bieden (vb. informatief: vrouwen en hun ziek kind, preventief naar mannen: hoe zorg ik voor een gezond huis voor mijn gezin, ...)

- Sociaal Tolkendienst: het bekend maken van de sociaal tolkdienst bij allochtonen zelf zou zijn vruchten afwerpen. Zo is men niet afhankelijk van de alertheid van de hulpverlener (vaak ook het secretariaat of onthaal) ivm het reserveren van een tolk. De allochtonen zelf zouden kunnen vragen naar hun recht op taalbijstand in de welzijnssector.

Rode Kruisopvangcentrum

Welke tendensen ziet u de komende tien jaar als het gaat over de doelgroep ECM?

Voor de asielzoekers, de doelgroep in de Rode Kruisopvangcentra, voorziet de nieuwe asielwetgeving een kortere asielprocedure op een eerder juridische basis.

Beroepstermijnen worden korter, vertaling van documenten en goede, voor de asielzoeker, begrijpbare informatie wordt belangrijk, dit impliceert dat men mogelijks vaker op tolken zal moeten beroep doen.

De nieuwe opvangwet bepaalt dat asielzoekers in procedure na een verblijf van 4 maand de mogelijkheid hebben om een overplaatsing naar een meer individuele woonvorm (een lokaal opvanginitiatief van een OCMW) aan te vragen. Daar ontvangen ze ook voornamelijk materiële hulp, maar hebben ze een zekere vorm van zelfstandigheid, zodat zij de kans krijgen om meer deel te nemen aan de Belgische samenleving. Een samenwerking met en/of regelmatig overleg tussen de verschillende organisaties die met de doelgroep in contact komen (onderwijs, socio-culturele verenigingen, ...) kan hierbij nuttig zijn.

Welke rol moeten wij als vzw Provinciaal IntegratieCentrum volgens u opnemen om uw organisatie te ondersteunen bij de tendensen die u aangaf?

- Het Provinciaal Integratiecentrum heeft in het verleden initiatieven genomen tot het samenbrengen van verschillende organisaties en tot het oprichten van stuurgroepen, die zich buigen over thema's met betrekking tot ECM. De voornaamste rol van het PIC was daarbij het opstarten van de groepen. Wij zijn van mening dat voor de goede werking en het voortbestaan van deze overlegstructuren een blijvende opvolging en begeleiding door het PIC, vooral op vlak van praktische organisatie onontbeerlijk is.
- Wij hopen dat het PIC ook een voortrekkersrol blijft spelen mbt de tolkdienst en ijvert voor een kosteloze toegang tot die dienst.
- Het PIC kan ook een informerende rol spelen naar de opvangcentra in verband met de werking van onthaalbureaus, toepassing van de inburgeringsdecreten, eventuele gevolgen van de nieuwe asiel – en opvangwet, ...

Dienst welzijn stad Kortrijk

Aan welke thema's moet onze organisatie in de nabije toekomst zeker verder werken?

- Beeldvorming: Een correct positief beeld van de allochtone medeburger is nodig, de negatieve berichtgevingen in de pers hebben te veel de overhand.
- Deelname van allochtonen aan het verenigingsleven in Vlaanderen: Het verenigingsleven is een goede toegangspoort tot integratie. Een zinvolle vrijetijdsbesteding schept bovendien een goede basis voor kinderen en jonge gezinnen voor algemene integratie en verdraagzaamheid.
- Allochtone ouderen: Een verkennende bijeenkomst rond 'allochtone ouderen' is gebeurd. Hopelijk kent dat vervolg, want er begint zich stilaan een nood te vormen...

OCMW Roeselare

Aan welke thema's moet onze organisatie in de nabije toekomst zeker verder werken?

- Beeldvorming: de man in de straat heeft een volledig vertekend beeld van de doelgroep, zowel in positieve als in negatieve zin. Een correcte beeldvorming is van groot belang om clichés te doorbreken en problematieken (bv criminaliteit) in de juiste context te zien.
- Vorming: de sector heeft nood aan goede vorming. De kwaliteit van de vorming is wel van essentieel belang en dient opgesplitst te worden in enerzijds laagdrempelig vorming (voor leken) en anderzijds diepgaande vorming (voor specialisten)
- Welzijn: ... omdat dit ook de kernopdracht is van het OCMW en het PIC hier aansluiting moet vinden bij onze organisatie.
- Andere: probleem is vaak dat het niet zo duidelijk is wat het PIC precies doet. De Sociale tolkdienst en het onthaalbureau zijn relatief bekend. De rest? ... Misschien is dit wel in de eerste plaats wat moet gebeuren: aan de sector de kracht en inhoud van de werking van het PIC overbrengen!

Volgens heel wat welzijnsorganisaties moet het PIC zeker werken aan beeldvorming. Men geeft hieraan wel verschillende invullingen. Zo moet het PIC werk maken van het naar boven halen van een objectief-positief beeld van ECM. Dit via het zelf organiseren van

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

beeldvormende activiteiten en door het in staat stellen van ECM om zelf hun beeldvorming te verzorgen (vb. mediatraining).

Een andere dienst haalt aan dat we moeten werken aan beeldvorming omdat de verschillende diensten elkaar nog beter moeten leren kennen. Tot slot gaf iemand aan dat beeldvorming met betrekking tot alle kansengroepen in alle sectoren een aandachtspunt is en een thema waar voortdurend moet aan gewerkt worden (vb. beeldvorming geestelijke gezondheidszorg).

De welzijnsorganisaties stellen vragen naar vorming. Eén organisatie heeft nood aan vorming op maat. Iemand anders geeft aan dat er vormingen voor ECM moeten komen omdat zelfredzaamheid belangrijk is in het emancipatieproces. Daarnaast moeten vormingen praktisch zijn voor veldwerkers en worden ze liefst op een lokaal niveau, voor kleine groepen georganiseerd.

Enkele diensten geven aan dat we moeten werken rond de deelname van allochtonen aan het verenigingsleven en rond initiatieven rond vrijetijdsbesteding.

Dit om volgende redenen: er moeten vrijplaatsen gecreëerd worden waar er mixing mogelijk is. Dit gebeurt niet vanzelf, maar moet georganiseerd worden, socio-culturele participatie is een hefboom tot maatschappelijke integratie, uitbouw van zinvolle vrijetijdsbesteding voor allochtone vrouwen is nodig.

Welzijn werd enkele keren aangegeven. Zo is een organisatie blijvend op zoek naar hoe men welzijn dichterbij die specifieke doelgroep kunnen brengen.

Een andere organisatie vertelt dat ze zeer weinig ECM bereiken. Ze ontwikkelen geen specifiek aanbod naar die doelgroep toe omdat ze proberen hun aanbod zo inclusief mogelijk te organiseren.

Het werken rond ouderenzorg werd eveneens door een aantal organisaties naar voren gebracht. Hieraan is blijkbaar steeds meer behoefte.

Tewerkstelling is een thema waar we volgens een aantal organisaties moeten rond werken. Eén organisatie geeft zelfs aan dat dit een kernopdracht van het PIC moet worden omdat tewerkstelling het belangrijkste element in het emancipatieproces is. Het PIC zou kunnen uitvoerend rond tewerkstelling werken in samenspraak met de reguliere diensten maar met inbreng van ECM.

Rond onderwijs heeft het PIC volgens de organisaties een belangrijke taak op te nemen. We moeten nagaan welke inspanningen scholen doen om een toegangspoort tot integratie te zijn en wat hiervan in de lokale sociale beleidsplannen staat. We moeten ook informeren over onderwijskansen.

Ook het belang van kleuterparticipatie wordt aangehaald. We moeten ondersteuning bieden op het niveau van lager en secundair onderwijs om zo ook te komen tot een betere doorstroming naar hogere opleidingen. Iemand anders haalde de ondersteuning van de leerkrachten en de schoolloopbaan van ECM aan.

Tot slot geven diensten aan dat er moet gewerkt worden rond huisvesting. Thema's die worden aangehaald: verhouding eigenaar/huurder, concentratie en spreiding. Daarnaast merkt men op dat de huurmarkt vrij krap is en allochtonen nauwelijks kansen krijgen op een betaalbare, kwalitatieve woning. Ook gaat het meestal om een vrij complexe materie waar allochtonen niet altijd hun weg in vinden waardoor hun recht op wonen in gevaar komt. Vanuit het PIC kan een ondersteuningsaanbod naar zowel diensten als ECM ontwikkeld worden.

Tot slot geven we nog enkele andere taken aan die volgens diensten moeten opgenomen worden.

- Hulpverleningsinitiatieven rond gemengde relaties en rituelen bij sterfgevallen.
- Ondersteuning bij de structurele uitwerking van initiatieven zoals Integraal.
- Het spanningsveld tussen integratie zoals wij het zien en zoals ECM dit invullen

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- Actief meewerken aan een harmonieuze samenleving
- Meewerken aan concrete acties zoals het draaiboek voor hulpverleners
- Nauwe samenwerking met alle diensten en dit op alle niveaus
- Sterker uitbouwen van de tolkendienst om ook voor minder gangbare talen een aanbod te kunnen doen. Blijven investeren in deze vrijwilligers door vorming te organiseren.
- Een andere organisatie haalt dan weer aan dat de Sociale Tolkendienst beter wordt uitgevoerd door de lokale overheid in samenwerking met ECM. Ook iemand anders meent dat de tolkendienst geen taak is van een integratiecentrum.
- Het aanbieden van netwerken of werkplaatsen of leerplaatsen. Het PIC staat daarbij in voor het proces van samen en gedeeld leren.
- Eenmaal de sector de handelingsprincipes onder de knie heeft, kan ze deze ook aan andere geïnteresseerden over brengen.

Andere opmerkingen:

- Iemand gaf aan dat er verwacht wordt dat een denkdag rond het meerjarenplan van het PIC georganiseerd wordt om samen met ECM concrete samenwerkingsmogelijkheden te bekijken. De analyse van de bevraging kan dienen als basis voor zo'n denkdag.
- Hoe worden ECM zelf betrokken bij deze omgevingsanalyse en de opmaak van het meerjarenplan?

Eén organisatie gaf aan dat het onmogelijk was om concrete antwoorden te geven op de gestelde vragen.

Participatie

De volgende bevraging (2007) werd gedaan in functie van ondersteuning aan verenigingen in het toegankelijker maken van hun aanbod voor een divers publiek, met name allochtone vrouwen.

Volgende verenigingen werden bevraagd. KAV, Viva-Svv, Markant, KWB

Eerst een korte beschrijving van de verschillende verenigingen die werden bevraagd.

KAV: staat voor christelijke arbeidersvrouwen en is een zelforganisatie van vrouwen die streeft naar gelijkberechtiging en zelfontplooiing van elke vrouw in een multiculturele samenleving.

Viva-Svv: Viva- Socialistische Vrouwen Vereniging vzw is één grote vrouwenorganisatie met een sterk uitgebouwd netwerk op 3 niveaus: nationaal, provinciaal en lokale afdelingen. Viva-Svv versterkt onze visie om vrouwen te stimuleren zodat ze zich zelfverzekerd, dynamisch, ondeugend en sociaal geëngageerd kunnen bewegen in de maatschappij.

Markant: is een netwerk van ondernemende vrouwen. Markant is een vereniging voor actieve vrouwen. Je vindt er een open ontmoetingsplaats waar vrouwen contacten leggen, ervaringen uitwisselen en een relatie- en vriendenkring uitbouwen. Doelstelling is elke vrouw ontplooiingskansen te geven en haar competenties verder te ontwikkelen. Waarden als erkenning, solidariteit en sociaal engagement staan centraal.

KWB: (Kristelijke Werknemers Beweging) is een boeiende vereniging met een waaier aan interessante activiteiten: ontspanning, debatavonden, sport, uitstappen voor het hele gezin.

Bevraging:

- **Hebben jullie allochtone leden in jullie werking?
En in jullie bestuur?**

Kav: tussen de 40 en de 50 allochtone leden bij KAV + 1 allochtoon bestuurslid.

Viva-Svv: weinig betalende leden, ze participeren niet aan activiteiten, er is geen registratie op nationaliteit. Geen allochtone bestuursleden.

Markant: weinig zicht in lokale afdelingen, maar weinig allochtone leden. In het bestuur zetelen enkele vrouwen van allochtone origine.

KWB: een handvol leden van allochtone origine, niet vertegenwoordigd in het bestuur

- **Zo ja, hoeveel ongeveer en welke nationaliteiten zijn er vertegenwoordigd?**
- **In welke steden?**

KAV: vooral in de regio Oostende-Bredene, het gaat om een 40 tal allochtone leden uit verschillende landen zoals; Kazachstan, Oostblok, Wit-Rusland, Dominicaanse republiek, Ethiopië, ...

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

In de dorpen worden vrouwen sneller aangesproken om deel te nemen aan het verenigingsleven. Het is niet vanzelfsprekend dat we in de steden het grootst aantal allochtone leden treffen.

Viva-Svv: verschillende nationaliteiten waaronder enkele leden van Noord-Afrikaanse origine. Bij Viva-Svv vinden we juist we allochtone leden in de centrumsteden zoals Oostende, Menen en Kortrijk.

Markant: Vooral in Oostende en Kortrijk vinden we leden uit de Oostbloklanden en Turkije.

KWB: weinig zicht

- **Hebben jullie in het verleden initiatieven ondernomen om jullie werking toegankelijker te maken voor allochtone leden en bestuursleden?**
Zo ja, welke wanneer, wat was het resultaat

KAV: er werden in het verleden tal van acties georganiseerd om afdelingen en leden te sensibiliseren met de bedoeling openheid te creëren; *kleurrijk verbonden, de wereld in ons dorp, islam*. Resultaat is zeer positief! Er beweegt veel.

Viva-Svv: ja, verschillende activiteiten in functie van het sensibiliseren van de leden en het bestuur; *Afghanistan, Koffie verkeerd 2004 over eerlijke koffie, Zuid-Afrika, Couscous bereiden 2005, 3 x bezoek aan de Brabantstraat in Brussel 2006-2007, filmnamiddag met allochtone vrouwen, bezoek aan de Moskee 02/2006*
Vooroordelen worden opgegeven, er wordt zelf initiatief genomen om activiteiten te organiseren.

Markant: ja, maar verschillende activiteiten met betrekking tot het Zuiden; *nationaal samenwerken met de ngo Trias, womanaward voor de vrouw van het Zuiden, projecten rond de Filippijnen en Twin project in Tanzania, Bezoek van de Markant vrouwen aan de Amber vrouwen een allochtone vrouwenvereniging in Kortrijk 2005, voordracht van Sultan Bali 2006, Voordracht van Jenny Vanlerberghe 2007*
Met mondjesmaat sensibiliseren, proces verloopt langzaam.

KWB: in het verleden was er 'de wereld ons dorp' een aanbod die in het nationaal programma van KWB stond en naar alle afdelingen en Vlaanderen werd gepromoot. *Gezelschapsspelen uit verschillende culturen*. De afdeling Lendeledede heeft een aantal jaar gewerkt rond allochtonen en daarna is die werking weer afgezwakt.

- **Hebben jullie een antwoord op knelpunten die allochtone mensen ervan weerhouden om lid te worden van jullie vereniging?**

KAV: Algemene ontwikkeling is soms te laag, taal is groot obstakel om deel te nemen aan activiteiten alsook lidgeld, de structuur, avondactiviteiten, het onbekende, de prijs van de activiteiten.
Er mag geen uitzondering gemaakt worden van betaling allochtone of autochtone leden

Viva-Svv: Nee

Markant: Lidgeld is niet echt een probleem, taal en opleiding wel.

KWB: Lidgeld vormt een barrière, bepaalde kansengroepen krijgen bij KWB een korting van 50%.

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- **Een ander knelpunt kan zijn dat autochtone leden het niet zien zitten om allochtonen in de groep op te nemen. Hebben jullie daar ervaring mee?**

KAV: weinig negatieve ervaring. De meeste leden zien het als een meerwaarde om met allochtone vrouwen te werken. Zelfbehoud, angst en frustratie zijn knelpunten alsook de mening dat allochtonen zich moeilijk aan afspraken houden.

Viva-Svv: Nee

Markant: ja, er zijn er. Onbekend maakt onbemind, angst door onwetendheid.

KWB: Groepsvorming binnen KWB, het is moeilijk om er binnen te geraken, de drempel is hoog.

- **Zien jullie het als een meerwaarde om allochtone vrouwen op te nemen in jullie werking?**

KAV: zeer zeker!

Viva-Svv: Iedere vrouw is een meerwaarde, ongeacht het allochtoon of autochtoon zijn. Godsdienst, kleur of ras speelt geen rol.

Markant: Zeker, het werken met allochtone vrouwen is een verrijking!

KWB: Absoluut, maar ik vrees dat anderen gaan afgeschrikt worden door grote samenwerkingsovereenkomsten. Forceren kan averechts effect hebben. Afdelingen staan niet altijd open voor activiteiten rond allochtonen.

- **Zijn de leden en bestuursleden van jullie vereniging bereid om over dit thema vorming te volgen?**

KAV: ja, nu al bezig. Vermoedelijk zullen weinig vrouwen deelnemen door de drukte, vorming moet vooral handvatten aanreiken om te werken met allochtone vrouwen. Vorming zou moeten ingebed zijn in bv. streekvergadering.

Viva-Svv: ja

Markant: ja

KWB: ja

- **Hebben jullie in het verleden methodieken ontwikkeld om allochtone leden aan te trekken?**

KAV: geen specifieke methodieken, wel verschillende projecten en samenwerkingen. Sommige afdelingen nemen goede initiatieven en zijn voorbeelden voor de andere afdelingen.

Prikkeldagen – thema van KAV nationaal= KAV wereldt – acties rond wereldsolidariteit bv. Nele Degraeve over Burkina Faso

Viva-Svv: ja, -wandelingen in de Brabantstraat, spel coloré om de sociale cohesie tussen allochtonen en autochtonen te bevorderen, organisatie ontbijt

Markant: ja, in plaatselijke afdelingen en regionale initiatieven oa. voordrachten,

KWB: Koken met verre burens, -actie met postkaarten

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- Zijn de bestuursleden bereid om het aanbod van de vrouwenkaravaan (aanbod van workshops en getuigenissen) voor te stellen op bestuursvergaderingen en mee promotie te voeren in de afdelingen?

KAV: ja, er werd reeds promotie gevoerd op de prikkeldagen in mei 2007. Toch zijn er enkele uitzonderingen.

Viva Svv: ja, er wordt promotie gevoerd op de adviesraden.

Markant: ja,

KWB: ja,

- Welke tendensen zien jullie in jullie werking voor de komende jaren?

KAV: meer en meer allochtone vrouwen binnen de werking,

Viva-Svv: Viva-Svv wil jongere vrouwen aantrekken tussen de 30 en 50 jaar. Viva houdt nu al rekening met allochtonen in het opstellen van hun programma. Hoe allochtone vrouwen bereiken blijft het belangrijkste werkpunt.

Markant: geleidelijk meer allochtonen bij Markant, activiteiten zoals markante winkelroutes in de toekomst uitbreiden met allochtone handelaars.

KWB: meer open houding bij KWB leden en bestuur.

- Op welke manier kan het Provinciaal Integratiecentrum ondersteuning bieden?

KAV: zelforganisaties toeleiden, het aanbieden van vorming, voorstel om 3 vormingen aan te bieden, ondersteuning door het Provinciaal Integratiecentrum, ontwikkelen van spel ter bevordering van de sociale cohesie tussen allochtone en autochtone vrouwen.

Viva-Svv: meer helpen sturen, toeleiding en vorming, samenwerkingsprojecten

Markant: vorming, ontwikkelen van methodieken, ondersteuning.

KWB: vorming, infoavonden, helpen om werking toegankelijker te maken, bv. allochtone mannen toe leiden naar KWB afdelingen, KWB voorstellen tijdens lessen maatschappelijke oriëntatie.

Kansen:

- Deelname van allochtone vrouwen aan het reguliere verenigingsleven biedt kansen voor beide groepen om te komen tot ontmoeting, sociale cohesie en een duurzame samenwerking, wat dan weer zal leiden in een harmonieuzer omgaan met elkaar.
- De verenigingen staan open voor deelname van allochtonen aan hun werking, nu nog de toeleiding... Daar kunnen de Integratiesector en de onthaalbureaus een belangrijke opdracht in opnemen.
- Een brugfunctie tussen allochtonen en de verenigingen.
- Allochtone zelforganisaties krijgen de mogelijkheden om deel te nemen aan activiteiten van de reguliere verenigingen.
- Jonge allochtone mannen en vrouwen gaan waarschijnlijk sneller de stap zetten naar de reguliere verenigingen, vooral in de steden. Het aanbod, ledenblad, ... dient ook op hen afgestemd te worden.

Knelpunten:

- deelname van allochtonen aan het verenigingsleven is een moeilijk proces, het blijft een hoge drempel om in stappen en het is geen eenvoudige oefening de drempels naar beneden te halen.
- Een groot aantal verenigingen blijft, vooral naar bestuur, maar ook naar lidmaatschap, een autochtone aangelegenheid, ondanks de bereidheid om ook met en voor allochtonen te werken.
- De taal blijkt het grootste knelpunt te zijn. In het lidgeld zit vaak een abonnement op een ledentijdschrift vervat. Deze tijdschriften zijn enkel in het Nederlands geschreven en zijn bijgevolg niet makkelijk leesbaar voor anderstalige mensen (of niet leesbaar voor anders alfabeten, waartoe een grote groep allochtone mensen hoort).
- Het gegeven dat lidgeld dient te worden betaald en eventueel nog extra kosten zijn voor activiteiten, vormt een ernstig struikelblok door de groep allochtone mensen.

NT2

Huis van het Nederlands

Welke tendensen ziet u de komende tien jaar op het gebied van interculturalisering binnen uw organisatie?

- In eerste instantie denk ik hierbij aan het *project Managers van Diversiteit* dat in juni van start is gegaan. Concreet biedt dit project de kans aan een anderstalige die Nederlands leert (en al een behoorlijk niveau haalt) om via een stage zijn/haar Nederlands verder in te oefenen, en tegelijk al wat werkervaring op te doen. Uiteraard wordt de stagiair begeleid door een consultant. Antenne Brugge bijt de spits af, maar in het najaar komt er ook een stageplaats in Roeselare vrij.

- Op *werkvak* staat HvN ook zeker open voor andere culturen; de consulente van Brugge bijvoorbeeld is een Russische die in België is komen wonen.

- Wat het *aanbod NT2* betreft, dat wordt minder toegankelijk wegens de nieuwe decreten inburgering en onderwijs, die vanaf volgend schooljaar in voege treden. Inschrijvingsgeld wordt hoger (0.5 €/uur), maar er kan wel vrijstelling of vermindering bekomen worden via OCMW, OHB, VDAB... Kleine klasgroepjes (minder dan 12) zullen geschrapt worden. En inburgeraars dienen in de meeste gevallen de cursus MO te volgen, vooraleer ze kunnen instappen in een NT2-traject.

Welke tendensen ziet u de komende tien jaar als het gaat over de doelgroep ECM?

- Een grote groep zal doelgroep worden van het Onthaalbureau.

- De samenstelling van de groep hangt grotendeels samen met internationale politieke (en andere) tendensen. Momenteel ervaar ik dat in Roeselare vele anderstaligen uit Irak, Iran en Tsjetsjenië afkomstig zijn. In de toekomst komt er misschien ook wel een golf 'klimaatvluchtelingen' bij.

- Een groeiende belangstelling voor en ook een toenemende groep mensen zonder papieren.

- Veel mensen willen Nederlands kunnen spreken buiten de school, maar krijgen daar te weinig de kans toe.

Aan welke thema's moet onze organisatie in de nabije toekomst zeker verder werken?

- Beeldvorming: het beeld dat mensen hebben van allochtonen is nog veel te eenzijdig en gebaseerd op vooroordelen.

-Deelname van allochtonen aan het verenigingsleven in Vlaanderen: zeker in Roeselare is op dat vlak werk aan de winkel.

-Onderwijs: er is vooral een tekort aan Nederlands (NT2) voor kinderen (HvN bedient enkel volwassenen, vanaf 15 jaar)

-Mobiliteit: dit is veel te vaak nog een belemmering voor het volgen van vb Nederlandse les 's avonds. Problemen zijn onder andere : geen openbaar vervoer meer na 21u, te duur, onpraktisch (belbus), niet kunnen fietsen, geen auto... Idee : Eventueel een vrijwillige taxidienst oprichten, met mensen die vrijwillig 'chauffeur' willen zijn. Een sociale taxidienst naast een sociale tolkendienst?

-Andere opmerkingen: met alle respect, maar de sociale tolkendienst vind ik veel minder praktisch dan de tolkenfoon (Babel). Voor mij is het moeilijk/onmogelijk om tolken vooraf te reserveren!

Aanbodverstrekkers NT2

Aan welke thema's moet onze organisatie in de nabije toekomst zeker verder werken?

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

- Deelname van allochtonen aan het verenigingsleven in Vlaanderen: Het verenigingsleven in Vlaanderen lijkt mij op dit ogenblik weinig multicultureel. Verenigingen kunnen een belangrijke rol spelen bij het vormen van sociale cohesie. Die sociale cohesie is er volgens mij op dit ogenblik vooral binnen de diverse gemeenschappen (autochtone Vlamingen versus allochtone gemeenschappen) en nog altijd weinig tussen die gemeenschappen. Ik heb de indruk dat de rol die het verenigingsleven hierin kan spelen soms wat onderschat wordt.

Samenlevingsopbouw

Huisvesting

Gesprek met Hans De Greve (stafmedewerker armoedebeleid Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen) op 13/11/07

Met welke vooroordelen worden mensen in armoede (waaronder ook ECM) het meest geconfronteerd bij het zoeken naar een (huur)woning?

In begeleiding bij OCMW zijn of een uitkering ontvangen vormen vaak aanleiding tot het weigeren om een privé-woning te verhuren. De verhuurder komt dit te weten door bijvoorbeeld de loonfiche op te vragen. Wanneer iemand dit niet kan voorleggen, blijkt te woning plots verhuurd te zijn. Het vooroordeel is dus dat mensen die in begeleiding bij het OCMW zijn of een uitkering ontvangen geen betrouwbare huurbetalers zouden zijn. Een ander vooroordeel tegenover deze groepen is dat ze hun woning niet goed zouden onderhouden, dat deze zou vervallen tot een dermate slechte staat dat renovatiewerken noodzakelijk zijn bij vertrek van een dergelijke huurder. Deze vooroordelen komen vaak samen voor. De koppeling is frappant te noemen.

Sociale huurders in het algemeen: op sociale woonwijken kleeft het stigma dat de leefbaarheid in die wijken slecht is, dat er allerlei problemen zijn onder andere met vuilnis en zwerfvuil. Bij de sociale huurders zijn er veel mensen in armoede en ECM, maar er is ook een groep mensen die in de jaren zestig en zeventig tot de lagere middenklasse behoorde en die onder goede voorwaarden sociaal konden huren, deze mensen wonen vaak nog steeds in dezelfde woningen, soms koopwoningen. De nieuwe bewoners zijn echter duidelijk zwakker dan deze reeds aanwezig groep. Dat zorgt voor allerlei conflicten, vooroordelen en ruzies. De groepen die in de zestiger- en zeventigerjaren in de wijk kwam wonen in ondertussen veelal gepensioneerd. Deze mensen zijn vaak zeer actief in de wijk, in allerlei comités, vergaderingen, bijeenkomsten etc. Armen en ECM zijn daar minder mee bezig.

Vaak blijkt een sociale mix voor meer problemen te zorgen dan een eerder eenkleurige wijk.

Wat is er waarvan het vooroordeel van autochtonen dat allochtonen zouden worden voorgetrokken bij het toewijzen van sociale woningen?

Niets, de sociale bouwmaatschappijen houden zich aan de regels. Dit baseert zich vooral op een gevoel. Dat trouwens op meer plaatsen voorkomt: ook bijvoorbeeld als mensen ergens in een wachtzaal zitten te wachten en een zwart iemand loopt hen voorbij direct een kantoor in zonder eerst te moeten wachten, dan wordt ook gedacht dat deze mens wordt voorgetrokken, terwijl het gewoon zo is dat hij wel een afspraak had gemaakt en de mensen in de wachtzaal vaak niet, zij komen vaak op de bonnefooi langs en moeten dan ook lang wachten.

Ook schrijven autochtonen zich vaak op meerdere plaatsten tegelijkertijd in op een wachtlijst, met vaak specifieke eisen naar een huis of appartement, daardoor staan ze soms jaren op de wachtlijst. Als een allochtoon gezin dan wel na de gemiddelde wachttijd een woning kan betrekken, dan kan dat een verkeerd beeld geven. Ook weigeren autochtonen soms ook bepaalde woningen wegens de reputatie van de wijk. Daardoor komen ze opnieuw op de wachtlijst en kan het lang duren.

Nieuwe vrees bij mensen in armoede is dat onder het mom van een sociale mix en leefbaarheid van de wijk steeds meer mensen uit de langere middenklasse zullen worden toegelaten, deze mensen betalen meer huur en zorgen voor een blanke input in de wijk. Een nieuw kaderbesluit i.v.m. sociale huur maakt dat het lokale beleid en de sociale verhuurkantoren zelf meer te zeggen hebben over wie waar gaat wonen. Veel zal dus

Bevraging stakeholders i.f.v. opmaak omgevingsanalyse

afhangen van de betrokken schepen. Het is wel een mogelijkheid om een einde te stellen aan getto's.